Ankenævnet for Forsikring

Den 19. august 2015 blev i sag nr. 87868:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

Nordea Pension
Klausdalsbrovej 615
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har livsforsikring i Nordea Pension. Han klager over, at selskabet har stoppet præmiefritagelsen i forbindelse med et erhvervsevnetab fra den 1/4 2012. Sagen har tidligere været behandlet i kendelse nr. 83.403.

Selskabet har ydet præmiefritagelse fra karensperiodens udløb den 5/3 2011 frem til den 1/4 2012, fra hvilket tidspunkt selskabet vurderer, at klagerens generelle erhvervsevne ikke er nedsat i dækningsberettigende grad.

Forsikringen giver ret til præmiefritagelse, hvis klagerens erhvervsevne nedsættes til 1/3 eller mindre af den fulde erhvervsevne. Der er en karensperiode på 3 måneder.

Klageren, der er født i 1964, er udlært tømrer. Den 22/1 2008 blev han visiteret til fleksjob 15 timer om ugen som følge af kroniske skuldersmerter efter et traume. Han fik efterfølgende ansættelse som servicemand i et tømrerfirma, hvor han vurderede forsikringssager og udførte mindre reparationer. Herfra blev han fuldt sygemeldt i december 2010 som følge af en ulykke, der førte til blindhed på venstre øje, og vendte i april 2011 tilbage på arbejde 8-10 timer ugentligt. Ud over tab af synet er der efter tilkendelsen af fleksjob tilstødt yderligere helbredsmæssige gener i form af smerter i håndled, ankel og lænderyg samt sarcoidose.

Klageren anmeldte skaden til selskabet og gjorde krav på præmiefritagelse blandt andet som følge af, at han arbejdede 12,5 timer om ugen i fleksjob, og at et andet selskab har tilkendt ham ydelser. Da selskabet afviste at yde dækning indbragte klageren sagen for nævnet, der i kendelse nr. 83.403 af 22/4 2013 bl.a. udtalte:

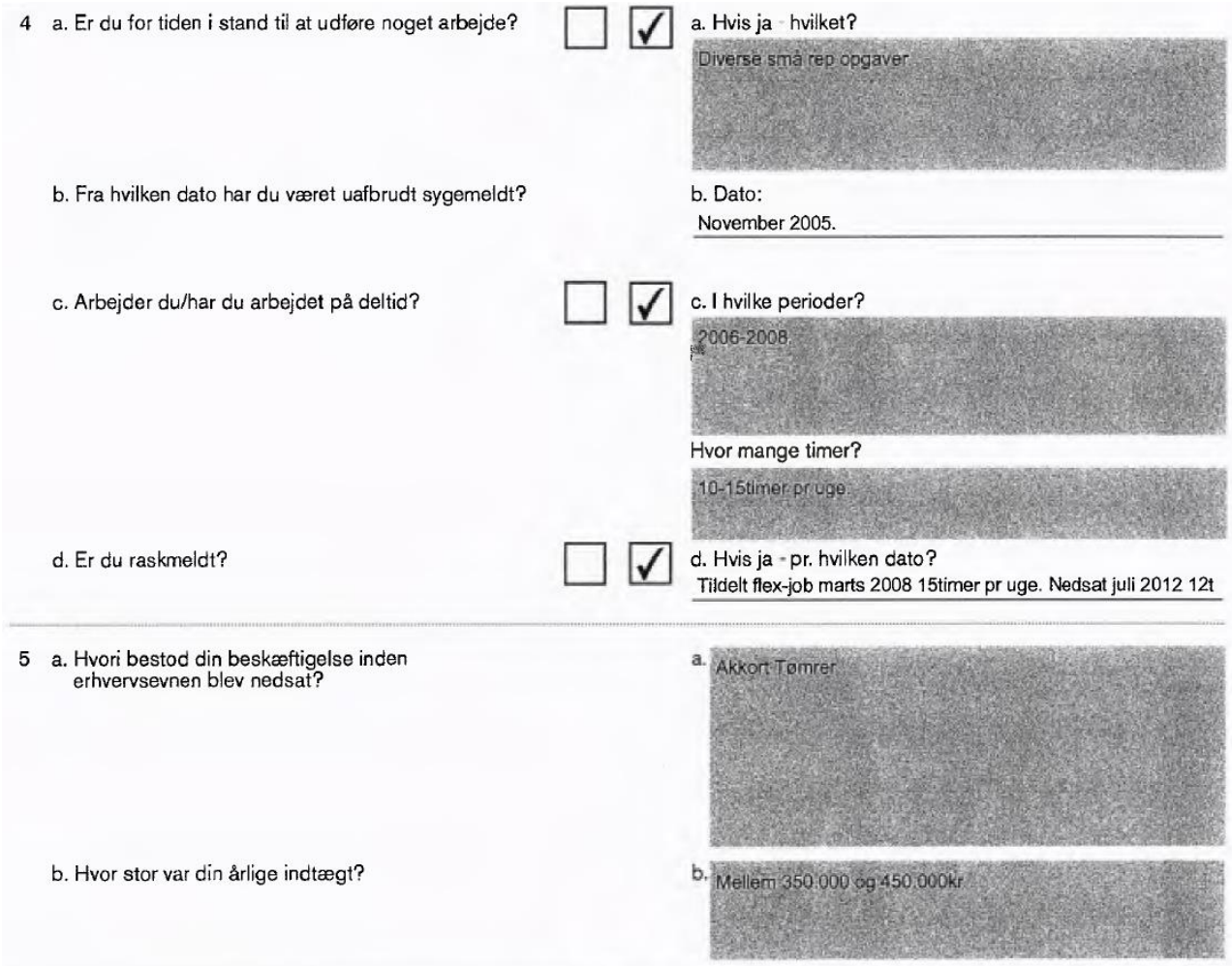
> "Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet, at klageren ikke har bevist, at hans generelle erhvervsevne er nedsat med 2/3. Selskabet har derfor været berettiget til at stoppe præmiefritagelsen den 1/4 2012.
>
> Som følge heraf
>
> b e s t e m m e s :
>
> Klageren får ikke medhold."

Ved ansøgning af 12/12 2013 om præmiefritagelse ved tab af erhvervsevne til selskabet har klageren bl.a. anført:

"

1 a. Hvilken sygdom/ulykkestilfælde har foranlediget uarbejdsdygtigheden? …	a. 2002 Væltede med stige og forvred nakke og skulder 2005 fuldtidssygemeldt. Tildelt Flex-job marts 2008 2010 sarcoidose træthed nedsat lungefunktion 2010 løfteskade i lænderyg 2010 Søm i venstre øje. 2011 Distorsion højre håndled ved …
7 a. Har du søgt flexjob? ☐Nej ■Ja b. Er du tilkendt flexjob? ☐Nej ■Ja …	b. Hvis ja – hvor mange timer? 12 ¼ time pr uge Dato: 1-7 2012 …

3. 87868

4	a. Er du for tiden i stand til at udføre noget arbejde?	☐	☑ a. Hvis ja - hvilket? Diverse små rep opgaver
	b. Fra hvilken dato har du været uafbrudt sygemeldt?		b. Dato: November 2005.
	c. Arbejder du/har du arbejdet på deltid?	☐	☑ c. I hvilke perioder? 2006-2008. Hvor mange timer? 10-15timer pr uge.
	d. Er du raskmeldt?	☐	☑ d. Hvis ja - pr. hvilken dato? Tildelt flex-job marts 2008 15timer pr uge. Nedsat juli 2012 12t
5	a. Hvori bestod din beskæftigelse inden erhvervsevnen blev nedsat?		a. Akkort Tømrer
	b. Hvor stor var din årlige indtægt?		b. Mellem 350.000 og 450.000kr

I brev fra klagerens advokat af 25/3 2015 fremgår det bl.a.:

”Ankenævnet har tidligere afsagt kendelse, jfr. sag nr. 83.403. Kendelse af den 22. april 2013 vedlægges som sagens bilag 1. Til grund for denne kendelse var en effektiv arbejdstid på 15 timer ugentligt. Efterfølgende blev klagerens arbejdstid nedsat til 12,5 time med tilskud på 3 timer til personlig assistance, jfr. i øvrigt vedlagte bilag 2, som er skrivelse/redegørelse af den 1. marts 2015 fra Tømrerfirmaet … , som min klient var ansat hos i perioden 1989 til 2005 og igen fra den 1. juni 2009 og fortsat er ansat hos i fleksjob. Den effektive arbejdstid skønnes således til maksimalt at være 11 timer om ugen. Kriterierne for dækning i henhold til den tegnede police er, jfr. policens betingelser, der vedlægges som sagens bilag 3, at: *'Nedsættelse af erhvervsevnen, der er berettiger til udbetaling af invalideydelse og/eller præmiefritagelse foreligger, når den forsikrede ikke længere skønnes at være i stand til - bedøm under hensyn til hans nuværende tilstand, hans uddannelse og tidligere virksomhed - at tjene mere end 1/3 af hvad der er i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelser og alder.'*

Klagerens faktiske indtægt - uden fleksjobstilskud - er mindre end 1/3 af, hvad der i samme egn er sædvanlig for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelser og alder. Ved en effektiv arbejdstid på 11 timer, ville min klient - under normale vilkår - kunne have optjent minimum samme timeløn som i dag ved en fuldtidsstilling, hvorfor betingelserne for udbetalingerne i henhold til policen er til stede.

Min klient har, jfr. ovenfor, været beskæftiget i samme virksomhed siden 1989 og er en særdeles vellidt medarbejder, der - uden de omhandlede lidelser - utvivlsomt ville kunne have oppebåret en væsentlig højere timeløn end i dag."

I selskabets brev af 27/4 2015 til nævnet er det bl.a. anført:

"**Sagsforløb**
Vi modtager den 13. december 2013 en erklæring fra forsikrede (bilag B). Den 10. februar 2014 modtager vi en lægeattest fra forsikredes læge (bilag C). Vi finder ikke, at det fremsendte dokumenterer et erhvervsevne-tab på 2/3 eller mere af den fulde erhvervsevne, hvilket vi meddeler ved brev af 4. marts 2014 (bilag D).

Den 6. juni 2014 modtager vi brev fra forsikredes advokat (bilag E), som vi besvarer ved brev af 23. juni 2014 (bilag F). Den 3. september 2014 modtager vi brev fra forsikredes advokat (bilag G), som vi besvarer ved brev af 9. oktober 2014 (bilag H).

Forsikredes klage
Forsikrede klager via sin advokat over vores afslag på tilkendelse af præmiefritagelse.

Nordea Liv & Pensions afgørelse
Til klagen skal vi indledningsvis anføre, at vi fastholder vores tidligere afgørelse.

Indledningsvis skal vi desuden bemærke, at Ankenævnet for Forsikring den 22. april 2013 har afsagt kendelse i sagen 83.403 imellem os og forsikrede til vores fordel.

Vi har tidligere tilkendt forsikrede præmiefritagelse i en periode i hans eget erhverv som tømrer, hvorfor forsikredes erhvervsevne skal vurderes i forhold til generelt erhverv.

I erklæring og lægeattest anfører forsikrede og dennes læge, at forsikrede lider af flere forskellige lidelser. Alle disse er dog lidelser, som forsikrede også led af før den tidligere Ankenævnssag blev afsagt. Der er således ikke dokumenteret at være sket en forværring af helbredstilstanden siden den tidligere Ankenævnskendelse blev afsagt. Dog har forsikrede i november 2013 fået indsat glaslegeme og -linse i det højre øje, hvilket dog ikke kan formodes at have forringet hans erhvervsevne, da han allerede var blind på det højre øje.

Det fremgår af det fremsendte fra forsikredes advokat, at forsikrede har fået bevilget en personlig assistance til '... fysisk belastende opgaver m.m. ...' Forsikrede har en skulder-/nakkeskade, ligesom han lider af lænderygsmerter. På trods af dette arbejder han i fleksjob som servicemedarbejder i et tømrerfirma, hvor han jævnfør hans bevilling af fleksløntilskud laver diverse småopgaver, reparationer, justeringer samt udskiftnings- og smøreopgaver i forhold til tømreropgaver.

Desuden anføres det i lægeattesten, at forsikrede arbejder som tømrer, og at han ikke kan lave tunge løft samt arbejde med armene over hovedet. Det kan derfor ikke anses for hensigtsmæssigt, at han udfører de ovenfornævnte opgaver, da disse er opgaver, der til en vis grad må anses som fysisk belastende, og hvor der alt andet lige formentlig også vil forekomme episoder, hvor der skal udføres arbejde over hovedhøjde.

Vi finder derfor, at forsikrede i et ikke fysisk belastende erhverv ville være i stand til at udnytte sin erhvervsevne med 1/3 eller mere af den fulde erhvervsevne.

Forsikredes advokat anfører i sit brev til Ankenævnet, at der blev lagt en effektiv arbejdstid på 15 timer til grund for den tidligere kendelse. Dette er ikke helt korrekt. Den tidligere kendelse blev afsagt på baggrund af de helbredsmæssige oplysninger, der var fremlagt i sagen, som ikke dokumenterede et erhvervsevnetab i generelt erhverv på 2/3 af den fulde erhvervsevne. Da der ikke er fremlagt nye helbredsoplysninger, der dokumenterer en forværring i forsikredes helbredstilstand, kan forsikredes erhvervsevne fortsat ikke betragtes som nedsat med 2/3.

Derudover gør vi opmærksom på, at løntilskud og antal timer i fleksjobbet er fastsat ud fra arbejdsevnen i den konkrete funktion og ikke alene ud fra de helbredsmæssige forhold. Størrelsen af tilskuddet og antal timer kan derfor ikke sidestilles med vores vurdering af erhvervsevnen. Vi henviser i øvrigt til Højesteretsafgørelsen i sagen U.2007.846H, hvor konklusionen er, at kommunens vurdering af arbejdsevnen hverken beviser eller i sig selv skaber formodning omkring størrelsen af erhvervsevnetabet.

Det faktum, at der er sket en ændring i timeantallet i hans fleksjob dokumenterer derfor ikke, at der er et erhvervsevnetab på 2/3 eller mere.

Allerede fordi forsikredes erhvervsevne rent helbredsmæssigt ikke kan anses for nedsat med 2/3 af den fulde erhvervsevne, er det ikke relevant at se på forsikredes indtjeningsevne, da det jævnfør forsikringsbetingelserne er en betingelse for tilkendelse af præmiefritagelse, at forsikredes indtjeningsevne er reduceret af helbredsmæssige årsager.

Da der ikke ses at være sket en forværring i forsikredes helbredstilstand siden Ankenævnet afsagde kendelse i den tidligere sag, finder vi ikke, at der er grundlag for at ændre vores tidligere afgørelse, og vi finder, at sagen kan afgøres på det foreliggende."

Hertil har klageren i brev af 5/5 2015 til nævnet bl.a. bemærket:

"Det er ikke korrekt, som indklagede anfører, at det faktum, at der er sket en ændring i timeantallet i klagerens fleksjob, ikke dokumenterer, at der et erhvervsevnetab på 2/3 eller mere.

Det kan fremhæves her, at klageren i flere år har været i samme virksomhed, og at nedgangen - mere end noget andet - har været konstaterbar, hvorfor nedgangen i timeantallet bor lægges til grund til vurdering af, hvorvidt erhvervsevnetabet er på 2/3 eller mere."

I selskabets brev af 27/5 2015 til nævnet er det bl.a. anført:

"Det anføres i brevet fra forsikredes advokat, at nedgangen i forsikredes timetal i fleksjobbet skal lægges til grund for Ankenævnet for Forsikrings afgørelse.

Som tidligere anført kan timetallet og fleksjobtilskuddet ikke sidestilles med vores vurdering, da kommunens vurdering baseres på en hel række forskellige forhold, hvor vurderingen i henhold til forsikringsbetingelserne udelukkende baseres på forsikredes helbredsmæssige forhold.

Da der ikke er fremlagt helbredsmæssig dokumentation for, at forsikredes helbredstilstand er forværret siden Ankenævnet for Forsikrings tidligere afgørelse, fastholder vi vores tidligere afgørelse og finder, at sagen kan afgøres på det foreliggende."

6. 87868

Nævnet har fået forelagt sagens bilag.

I lægeattest ved nedsat erhvervsevne af 6/2 2013 fremgår det bl.a.:

3 a) Diagnose angivet på dansk og latin: Hvad oplyser patienten om? b) Hvornår opstod sygdommen eller skaden ifølge patienten? c) Hvornår der blev ydet lægehjælp første gang ifølge patienten	1. Dansk: Hø. Skulder & nakkeskade 2012 1. Latin: Sacoidose 2010 2. Dansk: Lænderygsmerter 2010 2. Latin: Søm i Ve. Øje. Blind Ve. Øje Mange diagnoser: 2011 brud (opereret) hø. Hånled. Depression Dato: Skulderskade i 2002 Dato: i 2002
4 a) Oplyser patienten, at behandling er påbegyndt? ☐Nej ■Ja Besvares kun, hvis ja til 4 a) b) Oplyser patienten, at behandlingen følges? (Behandlingerne følges. Sidste beh. Nov 2013 isættelse af glaslegme & linse i øje) …	Hvis JA: Hvornår? Mange behandlinger. ...
8 Mener patienten at kunne: a) Deltage i sit hidtidige arbejde? ☐Nej ■Ja b) Varetage sine daglige funktioner i øvrigt? ☐Nej ■Ja …	Hvis JA: Fra hvornår? Hele tiden ☐På fuld tid ■På deltid: $12^1/_2$ time/dag Fra hvornår? Hele tiden …
c) Forventer du, at patienten helt eller delvist genvinder erhvervsevnen i forhold til nuværende arbejde?	Hvornår? Har han gjort Forventet arbejdstid ugentlig: $12^1/_2$ t/uge
11 Har du udstedt attest/erklæring om patientens sygdom eller skade til andre forsikringsselskaber, kommuner eller lign.? ☐Nej ■Ja	Hvis JA: Attest/erklæring udstedt til: Mange til kommunen sidst oktober 2012
12 Eventuelle bemærkninger? Det er vanskeligt at udfylde denne erklæring, da han har et langt forløb med mange sygdomme & behandlinger	

I jobcenterets brev af 28/11 2013 til klageren fremgår det bl.a.:

"I henhold til ansøgningen (…11) oplyser det, at du er ansat i fleksjob 12.$^{1}/_{2}$ timer om ugen v/ Tømrerfirma … , som projekt servicemedarbejder. Jobcenter … er bekendt med din diagnose og funktionsnedsættelse som er dårlig skulder m.m.

Der er ved afgørelsen lagt vægt på, at du er i stand til selv at udføre de indholdsmæssige arbejdsopgaver som servicemedarbejder, men har et behov for støtte til fysiske opgaver m.m.

Der bevilges:

3 timer pr. uge i perioden 01.01.2014 — 31.12.2014
Bevilling gives til fysisk belastende opgaver m.m."

I udtalelse 1/3 2015 fra klagerens arbejdsgiver, er det bl.a. anført:

"[Klageren] har været ansat ved os siden 1989 og frem til 2005, hvor han blev sygemeldt pga. nakke og skuldre.

Da [han] blev ansat igen bliver i samråd med jobcenteret, visiteret til flexjob. [Klageren] har siden d. 01-06-2009 været ansat i flexjob ved os.

I december 2010, saver [han] træ hjemme. Klingen på saven får fat et søm der bliver slynget ind i hans venstre øje og som følge deraf, får han nedsat syn.

I januar 2011 falder han og brækker højre hånd, som han stadig har problemer med.

I august 2011 vil han flytte en kommode ved en kunde og får et løftevrid i lænden, som også stadig kræver behandling.

I marts 2012 kommer [klageren] til mig og meddeler, at …]. Det er for [ham] en meget hård …, som ender med at han får medicin for depression og samtaler med Psykolog.

[Han] og jeg besluttede at tage et møde med Jobcenter … . Ved mødet er … fra jobcenteret, [klageren] og undertegnede. Vi gennemgår [klagerens] forløb fra 01-06-2009 og frem til dags dato. I den forbindelse bliver [hans] arbejdstid nedsat til 12,5 time med tilskud på 3 timer til personlig assistance.

Siden nedsættelsen af arbejdstid og personlig assistance, har vi fået det til at fungere. Men jeg kan mærke, at [klageren] ikke har den samme fysik og psyke som tidligere. Jeg har kendt [ham] i ca. 15 år og der skal ikke meget forandring til, før han får det dårligt.

I februar 2014 sprang han slimsækken i venstre knæ og der er Ikke OK endnu, i maj 2014 begyndte hans led at hæve og med smerter til følge. Pt er [han] i behandling på Reumatologisk Klinik … Sygehus."

Af forsikringsbetingelserne fremgår det bl.a.:

”**§ 6. Invaliditet**

Stk. 1
Dersom forsikringen omfatter invalideydelse og/eller præmiefritagelse, gælder herom nedenstående regler.

Stk. 2
Ret til invalideydelse og/eller præmiefritagelse har den forsikrede, der på grund af sygdom eller ulykkestilfælde mister sin erhvervsevne uden, at det skyldes forsæt, således at erhvervsevnen er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne.

Stk. 3
Nedsættelse af erhvervsevnen, der berettiger til udbetaling af invalideydelse og/eller præmiefritagelse foreligger, når den forsikrede ikke længere skønnes at være i stand til - bedømt under hensyn til hans nuværende tilstand, hans uddannelse og tidligere virksomhed - at tjene mere end 1/3 af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.”

Nævnet udtaler:

Nævnet bemærker indledningsvist, at det er den, der rejser et krav, der skal bevise, at kravet er omfattet af forsikringsdækningen. Det er derfor klageren, der skal bevise, at hans erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde er nedsat i en sådan grad, at han har ret til forsikringsdækning.

Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet, at klageren ikke har bevist, at hans generelle erhvervsevne er nedsat med 2/3. Selskabet har derfor været berettiget til at stoppe præmiefritagelsen den 1/4 2012.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at det ikke er lægeligt dokumenteret, at klageren som følge af sygdom eller ulykke har et generelt erhvervsevnetab på mindst 2/3. Nævnet bemærker, at der ikke for nævnet er fremlagt nye lægelige oplysninger siden behandlingen af kendelse nr. 83.403, og at den fremlagt udtalelse fra klagerens arbejdsgiver om klagerens nedsatte arbejdsevne samt en slimsæk i venstre knæ ikke kan føre til andet resultat.

Derudover har nævnet lagt vægt på, at klageren efter det oplyste arbejder 12,5 timer om ugen i fleksjob som tømrer i den virksomhed, hvor han har været ansat i mere end

15 år. Nævnet finder det således ikke bevist, at klageren ved et andet, mindre fysisk krævende arbejde med relevante skånehensyn ikke ville kunne oppebære mere end 1/3 af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.

Det forhold, at klageren bliver tilkendt personlig assistance af kommunen i november 2013 på tre timer om ugen, kan ikke føre til andet resultat. Tilkendelsen af personlige assistance har efter nævnets opfattelse nærmere karakter af et relevant skånehensyn til klagerens arbejde som tømrer, der utvivlsomt ikke kan bestrides på fuld tid og på normale vilkår.

Som følge heraf:

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Svend Bjerg Hansen
Udskriftens rigtighed bekræftes

Carsten Sennels